

LIETUVA MAIRONIO POEZIJOJE

Mokinio iš pavergtos Lietuvos rašinys. Poezijos nemarumą jrodo šimtmečiai (Maironis)

*Čia Lietuva. Čia lietūs lyja. Laukas.
Rugiai išplaukia. Plaukioja
drugiai...
Tu Lietuva, man kaip geriausias
draugas
Pakilus Eikim! – tyliai pasakė.*

Einu ir aš. Einu žaliomis panemunėmis, kartodamas vis tą patį, kažkodėl taip giliai širdin įstrigusį šiuolaikinio poeto posmą. Ištiesiu ranką – ir mano delną paglosto išplaukiojusi rugio varpa.

Praeitį, dabartį ir ateitį – viskas čia pat. Visa Lietuva. Gal todėl taip gera išeiti. Pajusti gyvenimo pilnatį ir mano tautos neramumą. To jausmo pasiilgęs, išeina lietuvis susitikti su Čiurlioniu ir Donelaičiu, su Strazdu ir Poška.

Sutinka jis kely ir mano mylimą Maironį, kurio eilėse sutilpo Lietuva su visa savo istorija, gamta ir žmonėmis.

Ir liūliuoja, ir neša mane per Lietuvą Maironio posmai... "Poetas gimsta tada, kai jame pabunda meilė". Tai didžios kūrybinės patirties žodžiai. Bet ką mylėti? Maironis tuo ir brangus, kad jis mylėjo gimtinę ir jos paprastą žmogų ir kad šiam poeto jausmui, atrodo, nebuvo ribų.

Tėvynė Lietuva Maironiui prasideda žila senove, mįslinga praeitimi. Senosios Lietuvos paveikslą poetas apgaubia romantikos šydu, po kuriuo slypi daug neįmintų mįslių:

*Praeities gilų miegą kas pažadint
galėtų?
Kas jos dvasią atspėtų? Jei įkvėptų
gyvybę?*

Praeitį Maironiui – tai pirmiausia mūsų senolių žygdarbiai, nuožmios kovos su kryžiuočiais pilys. Poetas čia atskleidžia rūsčią senovės didybę, griežtu ritmu, gausiais vyriškais rimais parodo žūtbutinę lietuvių tautos kovą dėl savo egzistencijos. Skaitai posmą po posmą ir prieš akis praslenka šiurpūs dramatiški tautos istorijos epizodai, nuolatinis pavojaus laukimas, niokojantys priešų antplūdžiai ir lietuvių motinų sielvartas, nuožmios kautynės ir sunkiai iškovotos pergalės. Visa tai pateikta su Maironiui būdingu nuoseklumu ir logika, kondensuotais, bet kartu ir konkrečiais vaizdais.

Eilėraščiuose poetas tiesiogiai neišsako savo jausmų, bet jie išryškėja potekstėje. Tai rūstus pasipiktinimas istorijos neteisybe ir kartu pasididžiavimas senovės lietuvių narsa bei ištvėrme.

Žymiai sudėtingesni poeto jausmai nubanguoja "Trakų pilies" eilutėmis. Ir čia poetizuojama Lietuvos senovė, ir čia į praeitį autorius žvelgia romantiko akimis. Bet kodėl jo skruostu rieda "gaili ašarėlė"? Kodėl pravirksta "iš skausmo širdis"? Kaip ji neverts, jei virsta žemyn paplautas bėkšto akmuo, jei siautėjantis ežeras mena poetui tra-

Dailininko PRANO LAPĖS raižinys

gišką jo tautos likimą. Maironis čia skausmingai jaučia dabartį, tą gūdžią carizmo priešpaudos naktį, ir nesigėdi savo žmogiško silpnumo, savo ašarų. Prieštaringus lyrinio herojaus pergyvenimus čia ypač pabrėžia didingas senosios pilies ir jos griuvėsių kontrastas, kuriuo pagrįsta visa eilėraščio kompozicija. Ir sunku pasakyti, ko čia daugiau: romantiško praeities pasiilgimo ar elegiško gaudulio, kurį sukelia niūri dabartis. Gal ne tai ir svarbiausia. Turbūt svarbiau, kad visame eilėraštyje jauti taurų, prasmingą, giliai žmonišką jausmą, skirtą tik jai – tėvynei Lietuvai.

Tokia pat dramatiška, sielvartinga gaida išsilieja ir eilėraštis "Mano gimtinė". Lietuvos kraštovaizdis prieš mūsų akis atsiskleidžia pačiais bendriausiais bruožais (banguoja Nemunas, užiančios girios, apleistos pilys), bet tokie įvaizdžiai tarsi padeda poetui stipriau išsakyti savo, kaip lyrinio herojaus, neapibrėžtą, romantinį laisvės ilgesį. Iš tikrųjų vaizdų neapibrėžtumas su jausmų neapibrėžtumu čia nuostabiai derinasi:

*Ten užaugau, iškentėjau
Aš kančias visas
Ir pamėgau, pamylėjau
Vargdienių dūmas.*

Bet nesibaigia poetui Lietuva vien tik praeitimi. Ne vien tik sielvartas širdyje dėl tos praeities sunykimo. Gimtasis kraštas Maironiui – tai upių ir ošiančios girios, tai ramios vasaros

naktys ir sidabrinės dangaus akys. Tai visas tas gamtos grožis, kuris tarsi pakelia žmogų nuo pilkos kasdienybės, taurina jo sielą ir moko mylėti. To žodžio akivaizdoje, lyg burto lazdele pamojus, ūmai ištirpsta griūvančių pilių sukeltas liūdesys, ir paprasta neįmantri metafora nuskaidrina "vargdienio dūmas":

*Pavasario saulė prašvito meiliai
Ir juokiasi, širdį vilioja:
Iškilo į dangų aukštai vieversiai,
Čirena, sparneliais plasnoja.*

Jeigu "Pavasaryje" tarsi akvarelėje nutapytos trapios ir, sakytum, vienadienės spalvos bei nuotaikos, tai eilėraštis "Kur bėga Šešupė" mums atskleidžia žymiai didingesnį, tiesiog panoraminį, monumentalų Lietuvos paveikslą, kuriame susilydo, persipina ir praeitis, ir tėvynės gamta, ir lietuvių žmogaus nacionalinio charakterio bruožai.

Kas skaitė, ilgai neužmirš ir garsiojo "Vakaro ant ežero..." Tai irgi eilėraštis apie tėvynę, bet į ją Maironis tarsi pažvelgia iš šalies, iš Alpių augštybių. Eilėraščio pradžioje visu savo grožiu sužėri didingas Alpių vaizdas. Bet visas tas grožis tarsi nublanksta, kai poeto vaizduotėje vienas po kito iškyla brangūs tėvynės paveikslai. Taigi jau pati kompozicija (skirtingų kraštų gamtos sugretinimas) padeda Maironiui išreikšti pagrindinę idėją. Bet svarbiausia – jausmas. Tas skaidrus, tyras jausmas, kurio visas eilėraštis pripildytas iki kraštų. Iš pra-

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$. 2.300,00
 Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.
 Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
 GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 6.000,00
 Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra po Cr\$. 200,00
 Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.
 Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.
 Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėju nuomone.
 Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca – CEP 03124
 São Paulo – Brasil Caixa Postal, 4421 – CEP 01000
 Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
 Administrador: PETRAS RUKŠYS
 Redige Equipe Editorial – Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 50,00
 I P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
 Į tolimus kraštus: 75 Dol.
 Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 4.500,00

LIETUVA MAIRONIO POEZIJOJE

džių tai svajinga vidinės ramybės būseną, kai žmogus į pasaulį žvelgia tarsi dvasios akimis, kai lengvais svajonių sparnais pakyla virš savo būties:

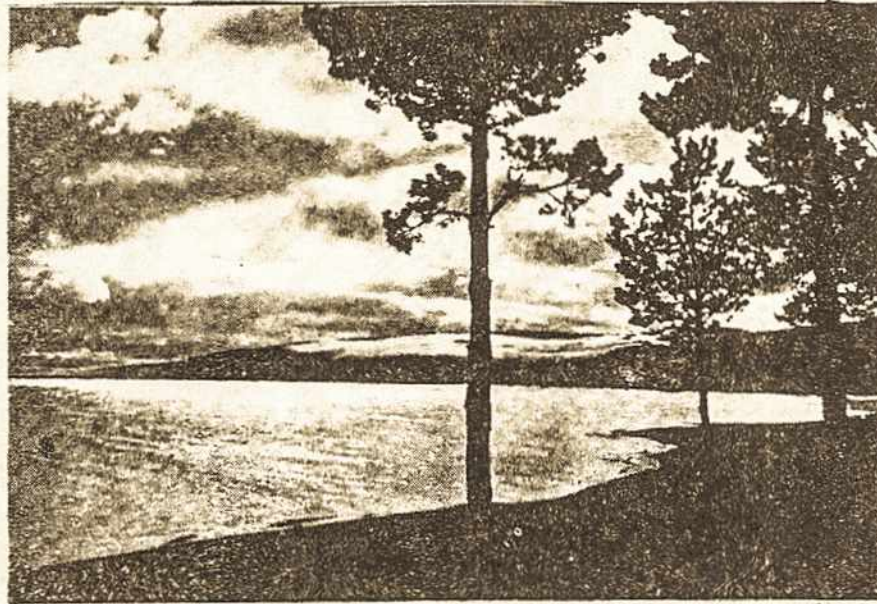
*Audžiau nurimęs aukso svajones
 Aušros spinduliais,
 Lėkė jos, skrido pilnos malonės
 Padangių keliais.*

Palaiptiui poeto jausmas išsiūbuoja, stiprėja galingas prisiminimų antplūdis, ima ryškėti paliktos gimtinės vaizdų kontūrai:

*Kiek atminimų, atsitikimų,
 Gyvų kitados,
 Vienas už kito, brėško ir švito
 Anapus ribos.
 Ten, kur palangėm stiepias sužiure
 Žemčiūgų žiedai,
 Kur raudonmargę kreipia kepure
 Jurginų pulkai...*

Dabar prisiminimai tiesiog užplūsta poeta: jis regi ir žaliomis rūtomis pasidabinusias lietuaites, ir jaunus bernelius su jų juodbėriais, ir mėlyną Dubysos juostą, Ir čia pajuntame, kaip emocinė eilėraščių įtampa pasiekia kulminaciją: lyrinis herojus nebeišlaiko tokio prisiminimų antplūdžio, vizijų srautas nutrūksta, o akimirksniu iškilęs gimtosios Dubysos vaizdas gal jau ištirps skaidrioje poeto ašaroje...

... O svajonių sparnus Maironis turėjo. Mėgo jis pakeliauti ne tik po žilą senovę ar, svetur būdamas, mintimis apsilankyti "kur Dubysos atkrančiai žali". Maironiui Lietuva ir čia dar nesibaigia. Kaip tikras poetas patriotas, jis nekarta mintimis nuskrieja į ateitį, nekarta pasitinka "tekančią ašarą". Ir, nors ateities Lietuva poeto vaizduotėje neįgyja aiškių kontūrų, mus pirmiausia jaudina didis dainiaus troškimas matyti tėviškę laisvą ir laimingą, išsivadavusią iš slogios carizmo priespaudos nakties. Tikėjimo šviesėnia ateitimi gaida jau nuskamba eilėraštyje "Miškas ir lietuvis". Tiesa, jis prasideda minorinėm gaidom ir intonacijom, bet juo toliau, juo plačiau išsilies gaivaus optimizmo srovė.

*Atsibus tėvynės sūnūs,
 Didžią praeitį atmine,
 Pagimdys vargai galiūnus,
 Ugnimi uždegs krūtinę.*

Tai gilios prasmės kupinas posmas: praeities didybė turi žadinti žmogų žygdarbiams, turi įkvėpti jam aktyvios veiklos troškimą. Tokį pat vaidmenį turi atlikti ir tautos iškentėti vargai. O man atrodo, kad neblogiau šį vaidmenį atliko ir pats eilėraštinis. Jau vien dideli emocinį svorį turi žodžiai "tėvynė", "vargai", "galiūnai", "ugnis", "krūtinė". Jie kaitina ir kelia skaitytojo jausmus, pripildo širdį entuziazmo bei energijos.

Panašia optimistine gaida nuskamba eilėraščių "Vilnius" paskutinės eilutės.

Tokia Maironio Lietuva – su garsia praeitimi ir turtingu liaudies žmogaus pasauliu, su nepakartojama gamta ir veržliu skrydžiu į ateitį. Šalis, kuri, kaip ir žmogus, miekad nebuvo tokia pati, niekad nebuvo vienoda. Šalis, kuri daug kentėjo ir tose kančiose keitėsi, kartu keisdama ir poeto emocijų tėkmę.

... Vėl nejučiom paliečiu delnu nulinkusia rugio varpą. Vėl mintyse vieno šiuolaikinio poeto žodžiai:

*Čia Lietuva. Čia lietūs lyja. Laukas.
 Rugiai išplaukia. Plaukioja
 drugiai...
 Dėkoju, Lietuva, kad tu kaip geras
 draugas
 Man šiltą, gerą žodį pasakei...*

O juk tu, Lietuva, tą šiltą žodį pasakei ir man Maironio posmais.

Tėviškės Žiburiai, 26. VIII. 1982

IŠ AUŠROS (29 nr.)

TAUTOS DAINIAUS TĒVIŠKĖJE

1981 m. rugpiūčio 26 d. grupė tikinčio jaunimo apsilankė vieno žymiausių lietuvių poetų – Bernardo BRAZDŽIONIO tėviškėje – Stebeikėlių kaime (netoli Pumpėnu. Pasvalio raj.). Gimtoji poeto sodyba sunaikinta. Jos vietoje – spygliuota viela aptverta ganykla ir joje laukinė kriaušė – paskutinis sodo medis... Tai tik dar labiau išryškino okupantu norą sunaikinti, ištrinti iš lietuvių, o ypač jaunimo sąmonės šio neeilinio Tautos laisvės mylėtojo ir patrioto atminimą. Juk marmorinės lentos ir memorialiniai muziejai šiandien okupuotoje Tėvynėje skubama statyti tiems, kurie kovojo su Lietuvos istorija ir kultūra. Bernardas Brazdžionis, nuostabiai gilus lietuviško peizažo ir su juo suaugusios tautos sielos dainius, neliko kručias 1941-aisiais toliman Sibiran vežamų sunaikinimui kūdikių, motinų ir senelių verksmui, nenuėjo su tais, kurie:

*klaikiam sapne pabudę gieda giesmę klaikiam
 stabam naujų dienų dievų...*

Abiejų okupacijų metais jis atidavė visa savo poetinį talentą kelti tautiečių dvasiai, žadinti šventai vilčiai, kad ir po Stalino vagonų ratais, ir po Rainių, Pravieniškių, Červenės lavonų krūvomis išliks Lietuva gyva. Juodžiausio teroro naktį Tautą pasiekdavo drąsinantis poeto balsas:

*Šaukiu lietuvi burtis prie lietuvi
 Ir gyvą širdį prie gyvos širdies...*

Iš rytų į nuniokiotą Tėvynę vėl atsiritus raudonajai lavinai, poetas emigravo į JAV, kur toliau aktyviai reikėsi išeivijos veikloje. pranašavo pavergtiesiems broliams Laisvės Aušra. Todėl visiškai suprantama okupantų neapykanta šiam didžiajam Tautos kultūros veikėjui.

Vietos žmonės papasakojo jaunuoliams, kaip atrodė Brazdžionių sodyba, apie poeto šeimą ir gyvenimą. Jaunuoliai, išreikšdami savo dėkingumą ir meilę niekinamam Tautos Dainiui, pastatė kryžių šalia vienintelės sodybos menančios kriaušės. Pastatytasis kryžius ir prie kryžiaus kamieno pritvirtinta Švč. Mergelės Marijos skulptūrinė žvelgė į po kryžiumi besimeldžiantį jaunuolių būrelį. Šis kryžius stovėjo kaip gyvas liudijimas, kad lietuviai prisimena ir gerbia poeta, savo kūryboje apgynusi, išsaugojusi ir išaukštėjusi visa, kas stengiasi sutrypti pavergėjai, savo eilėmis rodo žiūsi tautiečiams prisikėlimo laidą:

*Dar rymo kryžkelėse kryžiai,
 Dar kopytėlės pakelios. –
 Tad eik, šalie, kur pasiryžai
 Ieškot ir susirast dalios.*

Žinoma, tikrųjų tautos nuotaikų išreiškimo negalėjo pakeisti jos priešai. Po poros savaitių kryžius su menišku šiandienos dievdirbio drožiniu valdžios pareigūnų buvo sunaikintas.

J. Varduva

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio,
 Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

DR. JONAS NICIPORGIUKAS
 CIRURGIÃO DENTISTA

CROSP. 6049

R.Cap.Pacheco Chaves 1206 fone:273-6696

R. Itapeva, 49 - Cj. 35 fone: 288-4770

AUKŠTYN ŠIRDIS!

Kun. Pr. Gavėnas

**MINTYS
SEKMADIENIO
SUSIKAUPIMUI**

PETRAS—UOLA

Sąjungos salėj, per pietus, kalbasi dvi ponios, prisiartinus kunigui:

— Mane išmokino kunigus gerbti, — aiškina senesnioji ponija; — ir kai sutikdavom kur kunigą, mandagiai jam pabučiuodavom ranką. Jį laikėm šventu, Dievo žmogumi. Aš to laikaisi ir dabar...

— O man kunigas — šventas prie altoriaus, kai laiko Mišias, — įsitikinusiai kalbėjo antra, jaunesnė. — Na, gal ir klausykloj. O paskui — vyras kaip ir visi kiti, su savo geismais, su savo trūkumais...

O kaip visa tai jums atrodo? Kas yra kunigas? Ir kas Bažnyčia?

I. Netikslus nusistatymas

Neretai tenka girdėti (ar net patiems sakyti): Aš tikiu Dievą ir išpažįstu Kristų, bet Bažnyčios — popiežiaus, vyskupų... negaliu pripažinti. O kunigo — nenoriu apie jį nei girdėt... Aš pats vienas susitariu su Dievu, kai reikia...

Priešasčių tokiam nusiteikimui gali būt daug (ir būtų gerai jas panagrinti).

Tačiau reikia tuoj pabrėžti, kad toks nusiteikimas yra netikslus, klaidingas, prieštaraujantis Dievo valiai ir jo planams. Nes, kaip žinome iš Apreiškimo,

— Dievas nusprendė išgelbėti žmones ne individualiai, pavieniui, be jokio tarpusavio ryšio, o sujungęs j tautą (plg. Lumen Gentium);

— pats Kristus įkūrė tam tikrą organizaciją, paliko tam tikrą instituciją, kurią jis pats pavadino Bažnyčia.

Tatai ypač išryškėja iš šios dienos liturginių skaitinių (Izaijo 22,19–23; Mato 16,13–20).

II. Pamoka iš Evangelijos

Jėzus klausia savo mokinių, ką jie galvoja apie jį, kas jis jiems esąs.

Apaštalas Petras, visų vardu iškilmingai pareiškia: "Tu esi Kristus, gyvojo Dievo Sūnus".

Viešpats priima šį viešą Credo — tikėjimo išpažinimą ir, iš savo pusės, suteikia apaštalui tai, ką esame įpratę vadinti primatu-pirmenybe Bažnyčioje: "Tu esi Petras—Uola, ir ant tos uolos aš pastaty-

siu savo Bažnyčią... Tau duosiu dangaus karalystės raktus..."

Šią galią dar patvirtina vėliau: "Už tave meldžiausi, kad niekuomet neprarastum tikėjimo (Lk 22,32); "Ganyk mano aveles... ganyk mano avinėlius" (Jo 21, 15–17).

Taigi Kristus paskyrė Petrą Bažnyčios viršininku, pilnateisiu jos valdytoju. Jį ir jo įpėdinius.

Noriu priešintis "Petru" — Popiežiui, Bažnyčiai... ?

Pilna laisvė. Tačiau turiu taip pat žinoti, kad tuo pačiu priešinuosi ir Kristui.

Juk, jei kartu su Petru—Bažnyčia išpažįstu, kad Jėzus yra "Mesijas—Kristus, gyvojo Dievo Sūnus",

kartu su Kristumi turiu irgi sutikti, kad "Petras" yra pastatytas Bažnyčios pamatu (ką išreiškia "uola") ir jos valdytoju (ką išreiškia "raktai").

Aplink "Petrą" sukasi kiti apaštalai (kurių įpėdiniai vėliau buvo pavadinti vyskupais); Petras, per savo teisėtus įpėdinius, skiria Bažnyčiai vyskopus, kunigus, diakonus, kitus dvasiškius — kuria vadinamą hierarchiją, sakytum "valdybą" ar "valdžią".

III. Hierarchijos paskirtis

Aišku, Bažnyčia nėra tik "hierarchija", tik "valdyba", o tikintieji su savo "ganytojais" susijungę su Kristumi. Ir nėra vien tik pasyvi "institucija". Bažnyčia yra "gyvenimas su Kristumi" — paties Kristaus gyvybės pulsavimas jo atpirktuose ir jį išpažįstančiuose žmonėse.

Naujajai Dievo tautai — Bažnyčiai vadovauti pašauktieji asmenys, kaip ir

senovėj (pagal pranašą Izaiją),

— yra pilnateisiai Dievo "ministeriai" ("ant peties jam uždėsiu Dovydo namų raktą; kai jis atidarys, niekas negalės uždaryti, o kai jis uždarys, niekas neatidarys");

— yra ramstis, atramos taškas visai tautai—Bažnyčiai ("Aš įtvirtinsiu jį kaip stulpą patvarioje žemėje, ir jis bus garbės sostas savo tėvo namuose");

— tačiau visų pirma turi būti tėvai ("Jis bus tėvas Jeruzalės gyventojams ir Judo namams").

Bažnyčiai, kaip institucijai, vadovaujantys asmenys gali ir nutolti nuo savo paskirties.

Tačiau Dievas nepanaikina institucijos ir jos autoriteto, o tik pakeičia jai vadovaujančius žmones ("Aš pašauksiu savo tarną... apvilksiu jį tavo rūbais, apjuosiu tavo juosta ir jį jo rankas atiduosiu tavo valdžią").

Daug neaiškumų, abejonių, priešingų nusistatymų, ypač šiais laikais.

Tačiau, užuot kritikavus kad ir "Bažnyčios žmones", šiuo metu geriau tinka — patiems daugiau pasigilinti religinėse tiesose ir neklaidingam oficialiam Bažnyčios mokyme (giliau pažinti Evangeliją, Popiežių enciklikas, ir net paprastą katekizmą);

— ir prašyti Dievo, kad saugotų savo Bažnyčią (o Bažnyčia esame ir mes) nuo nuklydimo ir jai padėtų deramai atsinaujinti.

Yra taip pat būtina prašyti (šis yra net Kristaus įsakymas), kad Dievas sužadintų savo Bažnyčiai (taigi ir mūsų kolonijai) naujų pašaukimų, naujų kunigų.

CONISA IMÓVEIS

ĮSIKŪRIUSI VYTAUTO DIDŽIOJO RŪMUOSE

DĖMESIO LIETUVIAI!!!

CONISA IMÓVEIS YRA VISŲ LIETUVIŲ NEKILNOJAMO TURTO ĮSTAIGA

Parduodam, perkam, nuomojam ir administruojam namus, sklypus ir visą nekilnojamą turta.

Galime jums pasiūlyti geriausius namus ir sklypus šioje apylinkeje.

Mūsų advokatai jums mielai patars visuose reikaluose ir sudarys reikalingus kontraktus.

LAUKIAME JŪSŲ ATŠILANKYMO

išgersime kartu kavutę.

RUA STO. AMASIO, 327 - V. BELA - FONES: 274-9002 E 274-8187

(ESQ. C/ Rua Giestas alt. do n. 1.090) CRECI 22140

Kanklininkės Mirgos Bankaitytės gražūs pasirodymai Venezueloje

Mirga Bankaitytė.

JURATĖ STATKUTĖ DE ROSALES

Kalbant apie Mirgos Bankaitytės, kanklininkės iš Clevelando, kelionę į Venezuelą, reiktų parafrazuoti mūsų seną patarlę "kai du stos..." Šiuokart norėčiau sakyti "kai daug žmonių stos, visados, daugiau padarys".

J. Garlos nuotr.
Mirgos Bankaitytės kelionė buvo įmanoma todėl, kad daug žmonių sutelkė jėgas vienam tikslui atsiekti. Tikrumoje, visas tų gastrolių reikalas prasidėjo nejučiomis, po kai Venezuelos Liet. Bendruomenės Centro Valdyba svarstė koku būdu kultūriniai galime pasiekti toli Venezuelos provincijoje gyvenančius lietuvius. Kadangi man išpuolė Venezue-

los kultūrinių reikalų tvarkymas, sukau galva kaip tą uždavinį atlikti. Kanklininkė, su lietuvišku instrumentu, suprask — vienas žmogus + lengvai gabenamas instrumentas + tautinio instrumento bei muzikos atrakcija — man pasirodė geriausia išeitis. Lengva aplankyti tolimesnes provincijos vietas, patraukti programa, — ko daugiau norėti?

Norėti reikėjo, nes pirmas klausimas, kuris iškilo buvo: kas kelionę apmokės? Bematant kelionę apmokėjo graži talka: Lietuvių Bendruomenės Clevelando Apylinkės Valdyba ir LB Ohio Apygardos Valdyba kiekviena padengė dalį kelionės, Kultūros ir švietimo Tarybos iš savo pusės prisidėjo, V. Kleiza atsiuntė čekį nuo PLB, na, ir aišku, rėmė pats Čiurlionio Ansamblis, kurio administratorius Vl. Plečkaitis mane laišku perspėjo: "Jur gaunate, vieną geriausių kanklininkių išveivijoje".

Šis Vl. Plečkaičio sakinyš daug žadėjo. Pamažu, nejučiomis, vien lietuviams skirtų pasirodymų planas pradėjo augti, didėti, remdamasis visuose laiškuose plaukusiais atsiliepimais apie kanklininkę Mirgą. Pasitikėdama nurodymais, kad Mirga yra TIKRAI gera kanklininkė, nutariau pradėti jos gastroles su dideliai kietu riešutu: su specialiu koncertu svarbiausios valdiškos muzikos mokyklos mokiniams ir profesoriams.

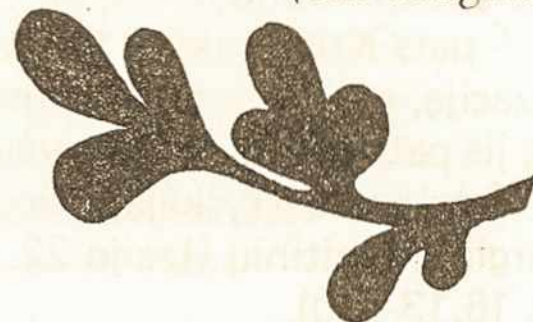
Toliau Mirgai buvo numatyti du koncertai žinomoje dviejose Caracas koncertų salėse, vienas koncertas naujai įsteigtos muzikos mokyklos mokiniams mažame provincijos miestelyje Zanarėje, ir eilė pasirodymų lietuviams sostinėje bei provincijoje.

Lygiai kaip clevelandiečiai ir PLB susidėjo Mirgos kelionę apmokėti, taip čia, Venezueloje, telkėme jėgas koncertų ruošimui, Mirgos apgyvendinimui, jos kelionių organizavimui ir t.t. **Buvę JAV ambasados Venezueloje kultūrinių reikalų attaché, Vytautas Dambra**, dabar yra Venezuelos Lietuvių Bendruomenės ex pirmininkas. Jam tat teko, kaip toje srityje prityrusiam, sostinėje numatyti svarbesnių Mirgos koncertų organizavimo darbas. Jei viskas išeis, kaip numatyta, tai Mirga turės gauti ne tik geras, nuolat koncertus turinčias sales, bet ir salių administracijų orkestruotą "publicity".

★

Lietuviai Venezueloj pirmą kartą išgirdo Mirgos kankliavimą. Kitą dieną po jos atvykimo, bažnytelėje, per mūsų Jaunimo Sąjungos pirmininko Aro Mažeikos sutuoktuves su braziliete Sandra Saldyte. Sutuoktūvių apeigas atliko specialiai atvažiavęs kun. A. Saulaitis ir per visą apeigų laiką Mirga koplyčioje švelniai kankliavo.

(bus daugiau)

NEURÓTICOS ANÔNIMOS

Se você quer ajudar uma pessoa que está com depressão (neurose) insônia, ansiedade, solidão, insegurança e outros sintomas torturantes; ou se você for uma dessas milhares de pessoas, procure unir-se conosco na NA.

GRUPO SÃO CAETANO:

Av. Goiaz, 300

Reuniões: todas as 5as feiras às 20 hs.

TRADUTOR PÚBLICO JURAMENTADO

Prof. Waldomiro Constantino Hawrysz

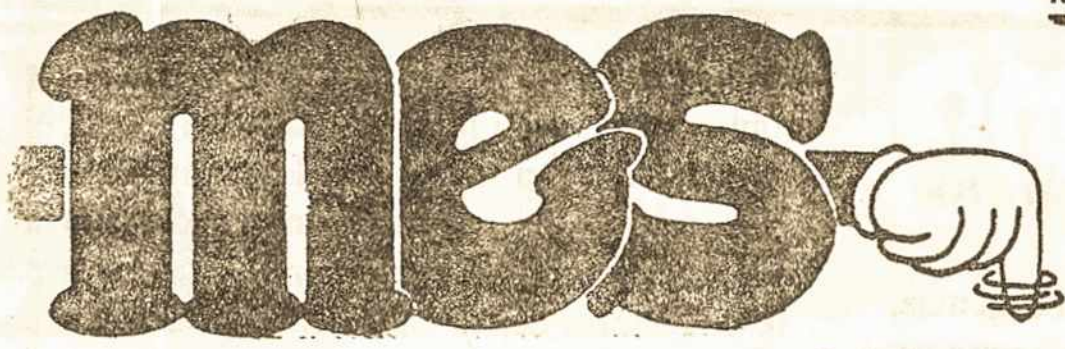
LICENCIADO PELA FACULDADE DE FILOSOFIA, CIÊNCIAS E LETRAS DA UNIVERSIDADE DE SÃO PAULO — PORTUGUÊS — LATIM — GREGO

TRADUÇÕES: Públicas, Comerciais, Científicas e Técnicas. Latim, Polonês, Russo, Ucrainiano, Iugoslavo, Tcheco, Bulgaro, Lituano, Italiano, Espanhol, Francês, Inglês e Alemão.

OFÍCIO: Pça. Patriarca, 78 — 4º andar — Sala 43 — Fone: 35-1779

Residência: Rua das Tordesilhas, 194 — Alto da Lapa — São Paulo

Dirigido pelo G.A.L. Coord. Hercules Celešauskas

INFORMATIVO DA JUVENTUDE

VEM AÍ...

MAIRONIS

No próximo domingo, às 14 horas, será realizada uma homenagem à Maironis, comemorando 50 anos de sua morte e 120 de seu nascimento.

Esperamos todos na Biblioteca Municipal "Mário de Andrade" sita à Rua Consolação 94, 1º andar.

REFLEXÕES

ABERTO O DEBATE

Qual o verdadeiro sentido do trabalho em uma Comunidade?

O que devemos esperar do futuro quando realizamos um trabalho para nossa Colônia?

Todo trabalho em pequenas Comunidades é sempre gratuito, mas muito gratificante ao espírito. Esse trabalho não deve ser a causa para um benefício outro, mas consequência do amor pelo próximo, do sentimento de amizade que nos une, do reconhecimento de uma causa justa (como a liberdade para a Lituânia por exemplo) e tantas outras virtudes espirituais que somente o exercício desse trabalho pode revelar.

Todos nós precisamos fazer alguma coisa pelo próximo desinteressadamente. Esta virtude é pregada por muitas religiões e filosofias, o que a faz ser verdadeira. A gratificação espiritual recebida é imensa e não pode ser trocada por qualquer bem material. Assim fazendo, você estará vivendo uma vida verdadeiramente cristã e praticando sua religião. A religiosidade de uma pessoa não está somente na sua presença constante em uma missa, como também no seu cotidiano.

Outros porém, preferem ser mais materialistas, vendo no trabalho comunitário apenas uma forma de conseguir benefícios outros. Suas mensagens são sempre carregadas com uma carga de tensão e o trabalho geralmente descontínuo, caindo logo no obscurecimento.

Nesta semana pensem sobre o tema e também pensem em uma forma de dar sua colaboração para nossa colônia. Lembre-se: para um trabalho em Comunidade, não é preciso muito, basta apenas força de vontade e principalmente HUMILDADE.

A Redação

FESTA DE MARIA, NOSSA MÃE

Domingo, conforme o anunciado na Edição passada do "MES", na paróquia de São Casimiro foi realizada uma festa em homenagem à nossa Mãe.

Começou às 16:00 hs. com uma procissão acompanhando a imagem de Maria.

Seguiu-se Missa solene onde foram feitas algumas leituras explicando, principalmente aos jovens presentes, o significado do evento.

Terminada a missa, uma breve parte artística foi apresentada.

Iniciou-se com a leitura de um poema dedicado à Maria e após o Sr. Tatarūnas disse algumas breves palavras.

Também foi encenada uma pequena peça, tendo como tema Maria.

O encerramento, feito pelo Pe. Gavenas foi precedido por uma brilhante apresentação do grupo Gintaras.

Em rápidas palavras esta foi a descrição do evento, que serão mais detalhadas nos números seguintes do "MES".

Esta semana vamos tentar uma experiência nova pelo MES. Se tivermos a sua colaboração, acreditamos que poderemos abrir um grande debate relacionado aos problemas de nossa Colônia de interesse da juventude.

A proposta é a de abrir a polêmica sobre um tema neste número do MES. Vocês, como colaboradores, deverão dar sua opinião ou esclarecimento e manda-lo para nosso jornal.

Esperamos ter principalmente a resposta e os esclarecimentos de autoridades e coordenadores de grupos de nossa Comunidade. Com isto, estaremos não somente abrindo um debate como também divulgando o trabalho de nossos representantes.

Não devemos fugir ou encobrir os problemas, mas devemos enfrentá-los, de frente e publicamente pois a resposta ou ajuda pode estar em um desconhecido. Ademais os problemas de nossa Comunidade não são de alguns mas de TODOS.

O tema desta semana é o seguinte:

"Muito se fala na falta de meios físicos para a realização de esportes em nossa Comunidade".

Queremos saber se este é um problema que existe ou não. Se existe, o que se têm feito para superá-lo.

Esperamos ter muitas respostas e esclarecimentos de nossas autoridades, como a Bendruomenė e BLJS. Seria também muito grande o subsídio que a Sajunga poderia oferecer.

Quanto aos desportistas esperamos que escrevam informando-nos de seus reais problemas, se realmente existem ou não.

Queremos também ouvir o DIRIGENTE do GAL, os problemas que enfrentou e o que tem feito para solucioná-los.

A Redação

RESULTADO DO CONCURSO

Terminou o concurso das novas assinaturas para os jornais da América Latina.

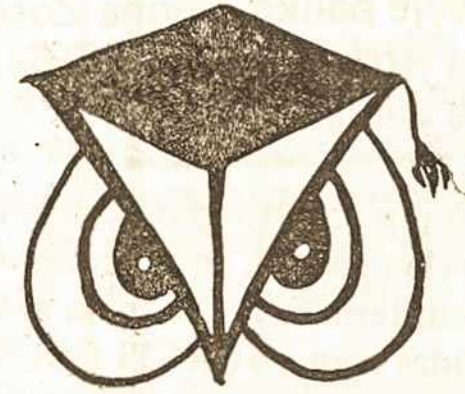
O resultado no Brasil foi o seguinte, sendo arrecadadas 47 novas assinaturas:

1- Pe. Pedro Urbaitis	13
2- Irene Martinaitis	8
Claudio Butkus	8
3- Janete Zizas	5
4- Jonas Jakotoviski	1
Antonio Baltušis	1
5- Assinaturas pessoais	11

Resta agora saber quantas novas assinaturas foram recolhidas nos outros países Sul Americanos e aguardar o resultado final.

DIA DOS POVOS BÁLTICOS

O Presidente dos Estados Unidos, Ronald Reagan, acaba de instituir o dia 14 de junho como sendo o dia dos Povos Bálticos.

E.E.S.G.P.A.M.

CONVIDA PARA

II F.E.C.A.C.

Feira Estudantil de Ciências, Arte e Cultura a se realizar no dia 18 de setembro de 1982 das 10:00 às 22:00 horas, à Rua Mendonça Corte Real esquina com Av. P.I. Anhaia Mello na Vila Prudente.

Será de muita importância nossa visita para prestigiar em especial um trabalho referente à Lituânia, que além de trazer aspectos didáticos sobre a cultura geral, também apresentará neste dia às 14:00, 17:00 e 19:00 horas uma peça teatral falada em português retratando os costumes, a música e a dança num ambiente tipicamente preparado.

Contaremos também com a participação de alguns jovens da colônia Lituana que estão apoiando tal trabalho, como também um grupo de danças.

Além deste trabalho outras pesquisas serão demonstradas no estabelecimento do conhecido E.E.P.A.M. além da exposição do verde promovida pelo Interact de V. Prudente com distribuição de Plantas.

Até Lá.

ARGENTINA

A. L. Balsas informa que a conhecida Patricia em companhia dos pais e esposo Eduardo Greičius, visitou a Argentina, onde mantém antigo intercâmbio com parentes e amigos.

A viagem foi feita de automóvel, que voltou carregado de compras, beneficiadas com preços a nós favoráveis.

Aproveitaram bem as férias, complementando com vôo até Bariloche, para esquiar nas gélidas montanhas.

O mesmo periódico escreve que a simpática Adriana Joėytė participa na TV como garota propaganda, desfila como modelo, e está rodando alegre filme intitulado "Aventuras de los Parchis".

MŪSŲ MIRUSIEJI

Savo namuose, V. Beloj, rugsėjo 2 dieną, sulaukęs 79 metų mirė **JONAS TYLA**. Velionis kilimu buvo iš Anykščių ir Brazilijon atvyko 1927 m. Jonas Tyla buvo vienas iš pirmųjų V. Belos gyventojų ir lietuviškos mokyklos kūrėjų, beveik visą gyvenimą vertėsi prekyba. Palaidotas Camilopolis kapinėse, Sto. André.

Liūdesyje paliko žmoną Zosę, sūnų inžinierių Antaną ir dukrą universiteto profesore Juliją.

No dia 6 p.p., muitos patrícios, principalmente da velha guarda, compareceram ao velório do Cemitério S. Pedro, para as derradeiras despedidas com o **JURGIS GOLSKIS**, que foi sepultado no mesmo cemitério de V. Alpina, na cova que levou o nº 77.

Jurgis, na sua época foi grande esportista e exímio futebolista.

Defendeu com amor a "LITUANIA" da Moóca, uma das melhores equipes de Futebol varzeando da década dos anos 30.

Jurgutis, como era conhecido, geralmente atuava de zagueiro, e o que o caracterizava, era o seu chute fortíssimo, verdadeiro "coice de mula".

Dizem os que o viram atuar, que o seu Pardo superava a do Hercules (que também faleceu há poucos dias). Jair, Servilho; e era até mais potente que o chute do atual Eder da Seleção Nacional.

Somente saudoso Grané o superava, e o Jurgutis era chamado de "Grande Lituano". Pois o seu tiro de meta atravessava o campo, e as faltas batidas por ele furavam a rede. Ele era o terror dos goleiros e pesadelo dos que formavam a barreira.

Jurgis era irmão do Antanas Golskis, capitão da antiga Guarda Civil, já aposentado, grande músico, flautista, instrutor do conjunto jovem "Birbynės" que com muita classe nos alegam.

O "MES" também compartilha na dor, e expressa paz eterna ao Jurgutis - Grande Futebolista, que foi mito da nossa torcida, e sentimentos ao seu irmão Antanas.

*****

Coopere com sua pátria, para engrandecer-se a si mesmo.

A pátria é a reunião de todos nós.

No entanto, evite buscar apenas vantagens pessoais, pois aquilo que você retirar a mais para você estará prejudicando a outrem, que receberá a menos.

Qualquer função é útil à comunidade, e o bem da coletividade se distribui a todos os cidadãos.

Não abuse de seus privilégios.

Joseph Boley

CHAMAS PELA LIBERDADE A TOCHA É ACESA

Ninguém conhece o tormento, a urgência, a coação que levou Romas Kalanta à uma praça pública em Kaunas, em frente ao teatro musical, no dia 14 de maio, em 1972, e lá deixou a si mesmo ser consumado pelas chamas, enquanto gritava desesperadamente "Liberdade para a Lituânia".

Alguns momentos depois ter despejado gasolina sobre si mesmo, Kalanta fez um discurso, protestando contra a opressão soviética.

Seus ouvintes que casualmente estavam no jardim do teatro naquela hora, não acreditaram que ele realmente iria do começo ao fim, com a intenção declarada de incendiar-se. Quando eles viram as chamas ardendo, começaram a gritar. Gravemente queimado e sofrendo grandes dores, ele foi levado rapidamente por uma ambulância e deixado num hospital, onde ele morreu cerca de 12 horas mais tarde.

Seu corpo foi exposto na casa de seus pais. No dia do funeral, uma multidão predominantemente de jovens, chorava ao redor da casa. A polícia, aparentemente, temendo uma demonstração, interditou a entrada da casa de Kalanta, removeu as pessoas jovens e as conduziu até o cemitério onde Kalanta estava calmamente enterrado num lugar deserto entre algumas moitas num barranco.

Desapontados e ofendidos, pois eles foram impossibilitados de acompanhar o funeral de Romas Kalanta, milhares de jovens, incluindo alguns estudantes da Letônia e Estônia, com seus braços unidos, foram marchando através das Ruas de Kaunas, cantando "Liberdade, liberdade, liberdade para a Lituânia", eles se dirigiram para o Quartel General da Polícia. Do Comitê Executivo do Partido Comunista apareceu um homem estimulando a multidão a se dispersar. Seu discurso foi interrompido pelos gritos de uma mulher que estava sendo maltratada pela polícia, a qual estava colocando-a dentro de um carro. Alguém atirou uma pedra no agente da polícia, torcendo o braço da mulher atrás de suas costas. Os homens da polícia, oscilando seus chicotes, revoltaram para a multidão, a qual estava então se dirigindo para o local onde Romas Kalanta se ateou fogo, levando flores. Um jovem alto subiu num banco e dirigiu-se à multidão. "A Lituânia está escravizada, ele disse, e o povo jovem deve lutar com o opressor". Este jovem foi seguido por um, depois dois, três, quando de repente havia aparecido um grupo de policiais, fazendo seu caminho entre a multidão com cacetetes. Mas a multidão permaneceu firme. Em vez de fugir, eles começaram perseguir os policiais. Um homem mais velho presenciando a cena, com lágrimas em seus olhos, exclamou: "Não, a Lituânia não morreu ainda. Nós jovens são fortes e corajosos. Eles amam esta pátria e estão prontos para sacrificarem a si mesmos por ela".

Nas principais vias de passagem da cidade, os jovens se agrupavam em filas ordenadas e cantavam o mesmo slogan, marchando em direção ao Quartel General da Polícia. Quando eles chegaram à velha Igreja Garrison, um famoso marco da cidade convertido pelos russos em uma galeria de arte, eles estavam bloqueados por um grande destacamento da po-

lícia. Aborrecido com o atraso, um dos jovens agilmente trepou numa coluna da Igreja e ergueu a bandeira tricolor da Lituânia. "Lietuv Tėvyne mūsų" exaltou-se a multidão, pois a polícia cercou-os levando à prisão a maior parte dos chefes dessas demonstrações. A multidão retornou para o parque da cidade, mas foi dispersa através do uso de cacetetes.

No dia seguinte o parque estava repleto de pessoas desde as primeiras horas da manhã, mas os policiais os forçaram a permanecer circulando. Às 4 horas da tarde todos os que estavam no parque foram ordenados a deixar o local. Quando eles se reuniram na rua, eles foram novamente confrontados com os policiais de cacetetes. Para auxiliar a força policial local, soldados entraram com armas ofensivas e bombas de gás lacrimogênio. Centenas de jovens foram feridos. Ao menos um jovem e um policial foram mortos. Este foi o dia de grande agressividade por parte da polícia e dos soldados da K.G.B. Um policial foi visto agarrando uma jovem pelos seus longos cabelos e jogando-a ao chão sem nenhuma provocação. Jovens eram chutados e surrados assim que foram jogados em camburões. Mesmo atrás de portas fechadas vinha um som contínuo de luta e dores. O motim estava finalmente contido por uma divisão de tropa soviética, embora distúrbios em massa e prisões terem continuado por vários dias.

Os tumultos da liberdade em Kaunas encontraram solidariedade por semanas depois do acontecido. No jogo internacional de handball na capital, em Vilnius, no mês de Junho, a distribuição de panfletos, anti-soviéticos e a bandeira lituana nas ruas resultou na prisão de cerca de 200 estudantes.

Houve mais 2 vítimas de pessoas que sacrificaram a si mesmas e uma outra tentativa anulada pela polícia.

Depois um terceiro lituano morreu por sacrifício próprio. O New York Times num editorial no dia 6 de julho de 1972, escreveu:

"Este é o mais grave sinal de uma onda de descontentamentos que tem acontecido este ano no pequeno país Báltico, cuja independência, junto com a de seus 2 países vizinhos, foi extinguida por Stalin há mais de 3 décadas atrás. Esta é a medida do desespero que muitos lituanos sentem que 3 pessoas nas últimas semanas tem preferido sacrificar-se a si mesmos como meios de chamar a atenção do mundo para sua condição.

Moscou tem mais do que força suficiente para reprimir os protestos lituanos. Mas há toda razão em supor que há uma paixão nacionalista similar na Ucrânia, Georgia, Azerbaião, Uzbequistão, Kazaquistão e outras repúblicas não-russas, sem mencionar os outros 2 países bálticos da Estônia e Letônia. Se a minoria não-russa ser sempre capaz de integrar suas e apresentar uma unidade contra russificação Moscou teria o maior desafio em suas mãos.

Traduzido por
Rosana

CURSO
AUDIOVISUAL
DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA
C.P. 4421-01000 S. Paulo, SP

A + A
JURGIUI GOLSKIUI

mirus

Mielam mano draugui Antanui
Golskiui reiškiu gilią užuojautą
ir brolišką solidarumą

Bronius Šukevičius

EM PORTUGUES

NR. 17 (76)

Lituania

A ECONOMIA E O PROGRESSO

Em 1918 a Lituânia ressurgiu como um Estado independente com a população de 4.181.860 e área de 78.020 quilômetros quadrados, após 120 anos de sujeição ao império russo czarista. Um dos problemas de maior importância, que logo se apresentou ao novo Estado, foi a situação econômica do país.

As estradas de ferro e de rodagem eram poucas e serviram somente, com ligações periféricas da rede russa, aos fins estratégicos e aos interesses econômicos da Rússia. As poucas indústrias locais, já no início da guerra, foram removidas para o interior da mesma Rússia. A desvalorização total da moeda russa após a queda do regime czarista, roubou por completo todo o pecúlio do povo lituano. As requisições indiscriminadas da propriedade lituana pelas forças alemãs do Kaiser durante os anos de guerra terminaram o quadro das ruínas da economia nacional. Naquele instante a Lituânia encontrava-se em condições econômicas muito mais precárias do que os outros países europeus em circunstâncias similares.

Nestas condições foi iniciada a obra de reconstrução econômica do país. Os resultados obtidos e o progresso durante poucos anos de independência incontestavelmente comprovaram a capacidade de eficiência econômica dos países pequenos, refutando completamente as alegações contrárias, divulgadas pelas grandes potências expansionistas, desejosas de dominar os pequenos.

A reconstrução da Lituânia foi principiada com a reorganização da posse de terras. Uma moderna reforma agrária, cuja lei bem poderia servir de modelo para a solução do problema em qualquer parte, converteu a Lituânia, antigamente um país de grandes latifundiários, em um de pequenos agricultores, diretamente interessados no bem-estar nacional. A propriedade individual de terras de cultivo não devia exceder a 80 hectares (mais tarde este limite foi elevado até 150 ha.). Em con-

sequência desta nova lei, todo o excedente das terras acima dos limites fixados para a propriedade individual, foi redistribuída entre os pequenos agricultores. A reforma agrária resultou em criação de 27.000 novas unidades agrícolas, elevando o total das propriedades rurais até o número de 275.000 unidades. Completada a reforma agrária, 63% do total da área arável estava em mãos dos agricultores com propriedades de 5 até 30 hectares. A dita reforma agrária, que liquidou os grandes latifúndios de maneira bem revolucionária, realizou a redistribuição das mesmas em perfeito acordo com o direito e com as leis aprovadas pelo parlamento do país. Além de seu aspecto social, fortificando economicamente o elemento produtor, a reforma promoveu uma transição da cultura de cereais para a produção animal e de laticínios em larga escala. Em consequência destas transformações básicas, foram eliminadas todas as explorações do problema social em torno do proletariado rural, com o próprio desaparecimento desta classe, criando-se assim a barreira natural contra a infiltração do comunismo insuflado pela União Soviética.

A política agrária do governo, incluindo os consideráveis trabalhos de melhoramentos de terras (470.000 ha. durante o período de 1920-39), foi bem sucedido com o vertiginoso crescimento da produção, ultrapassando completamente os níveis conhecidos de antes. Os produtos de agricultura tomaram um lugar predominante nas exportações, tornando, em poucos anos, a Lituânia um competidor real ao lado dos fornecedores tradicionais, tais como a Dinamarca e a Holanda. Só para o transporte destes produtos para a Inglaterra foram adquiridos 12 navios, alguns com instalações frigoríficas moderníssimas.

O incremento da produção foi fomentado pela criação das cooperativas agrícolas especializadas, as quais transformando-se em poderosas organizações assumiram a proteção dos interesses dos agricultores, proporcionando a segurança contra as explorações nocivas dos capitalistas particulares. Assim foram formados:

“**Pienocentras**” — organização central de 182 cooperativas de laticínios.

“**Lietūkis**” — organização central de 145 cooperativas agrícolas de comércio.

“**Maistas**” — S. A. — formada pelos agricultores da produção animal, que instalou 5 grandes matadouros-frigoríficos nos cinco pontos centrais do país.

A indústria, na Lituânia independente foi reconstruída sob novas bases tendo em vista o beneficiamento das matérias primas para exportação (produtos alimentícios), e a oferta dos mais essenciais produtos de consumo interno (textéis, artefatos de metal e produtos químicos).

Nascido entre ruínas e devastações da guerra, a Lituânia tornou-se, em tempo relativamente curto, um estado economicamente forte, com “valuta” (moeda) própria na base de ouro, a qual não sofreu nenhuma baixa ou desvalorização até o último dia antes da nova invasão soviética.

No mesmo ritmo acelerado desenvolveu-se na Lituânia independente também o progresso cultural. Já em 1929 foi possível espalhar uma rede escolar suficiente para tornar obrigatória a instrução primária. Em 1939/40 funcionavam no país 2.743 escolas primárias, com 341.299 alunos e 7.008 professores. Naquela data estavam em plena atividade 93 escolas secundárias com 1.898 professores e 27.596 alunos. No ano de 1940 cursavam as escolas superiores 6.000 estudantes, desta maneira cabendo, para cada 480 habitantes, um estudante do ensino superior. Existiam 2 Universidades, a Academia de Agricultura, a Escola Veterinária, o Instituto de Comércio, o Instituto Pedagógico, o Conservatório de Música, o Instituto de Artes e ofícios, e a Academia de Belas Artes.

A imprensa periódica se desenvolveu extraordinariamente. De 1919 até 1939 foram impressos 17.000 livros com a tiragem total de muitos milhões de exemplares.

A Lituânia não herdou nenhum teatro. Em 1920 foi fundado em Kaunas o primeiro teatro, que era ao mesmo tempo o de ópera, de ballet e drama, com os respectivos estúdios. Nos últimos anos da independência já funcionavam na Lituânia 4 teatros de drama, 2 de ópera, 1 de ballet e 1 de música sinfônica.

O esporte também alcançou um elevado nível técnico. Praticavam-se todos os seus ramos. Foram alcançados mesmo alguns triunfos internacionais, tais como campeonatos europeus de Bola ao Cesto em 1936 e 1940.

A nação lituana igualou-se às nações européias de velha cultura, evidenciando eloquentemente a vitalidade e a energia criadora, nas condições de liberdade e de independência.

Sobre tudo isso, infelizmente, desceu a cortina de ferro da escravidão moscovita, que desta vez trouxe a noite mais negra de toda a História da Lituânia.

(a continuar)

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvras de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banyš Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

Dra. HELGA HERING

MÉDICA - GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 - B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

PREMIJA JAUNIMUI

1979 m. balandžio 25 d., mirė buvęs ilgametis Venezuelos pirmininkas inž. Vladas Venckus. Atjausdami šį skaudų nuostolį, Venezuelos lietuvai nusprendė atžymėti Vlado Venckaus atminimą.

ĮKURDAMI VIENKARTINĘ PREMIJĄ

Vlado Venckaus vardo vienkartinė premija bus skirta jaunuoliui-lei (nuo 15 iki 35 m. amžiaus) už geriausį rašinį, atsakantį į klausimą:

„Kuo išeivijos jaunuolis gali būti Lietuvai naudingas?“

Premija nėra literatūrinio pobūdžio. Jos tikslas yra išskirti ir įvertinti jaunuolių mintis svarstant Lietuvai naudingos veiklos, naudingų darbų, klausimus.

Pirma premija ..... US \$300.00

Antra premija ..... US \$200.00

Trečia premija:

Europos žemyno jaunuoliui-lei

US\$100.00

5 premijos, po ..... US \$100.00

Skirtos kitių žemynų jaunuoliams/ėms.

Autorius-rė privalo aptarti patiektą temą savistoviai ir laisvai, pagal savo nužiūrą. Rašiniai turi būti lietuvių kalboje. Rašinio ilgis turėtų būti nemažesnis kaip 2 puslapiai ir neilgesnis kaip 10 puslapių, rašytų mašinėle, dvigubu protarpiu.

Rašiniai, pasiūsti į konkursą, visi galės būti spausdinami Dirvos laikraštyje ar Vilties Draugijos leidiniuose. Siųsdami rašinius konkursą, autoriai automatiškai suteikia Dirvai ir Vilties Draugijai išimtinę spausdinimo teises. (Rašinius tuo pačiu patartina siūsti su vienu nuorašu. Originalas bus nuvežtas į Venezuelą, o nuorašas liks Dirvos redakcijoje).

Rašiniai turi būti pasirašyti slapyvardžiu. Rašinio viršuje, dešinėje pusėje, turi būti atžymėtas kraštas, kuriame rašinio autorius nuolatiniškai gyvena, bei autoriaus amžius.

Prie rašinio pridėti uždara voka, kurioje turi būti:

1) autoriaus slapyvardis, 2) tikras vardas ir pavardė, 3) adresas, 4) gimimo metų foto-nuorašas.

Rašinius siūsti Dirvos redakcijai sekančiu antrašu:

DIRVA

Vlado Venskiaus vardo premija

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

USA

Rašinius galima siūsti iki 1982 m. rugsėjo 30 d.

Premijų skirstymo komisiją sudaro septyni nariai, kurių visi gyvena Venezueloje. Nariai yra skirti ir patvirtinti balsavimo keliu Caracas Apylinkės specialaus susirinkimo metu.

Komisija yra įgaliojama pranešti savo nutarimus ne vėliau 1982 m. lapkričio 30 d. Premijų įteikimas yra numatomas 1983 metų pradžioje.

PADĖKA

A+ A

JURGIUI GOLSKIUI

mano mylimam broliui mirus, širdingai dėkoju visiems, kurie jį lankė ligoje, reiškė užuojautą, dalyvavo laidotuviuose ir septynios dienos mišiose.

Antanas Golskis

3000 DOLERIŲ UŽ MOKSLO VEIKALĄ

JAV LB Kultūros taryba 1982 Metų Lietuvių Bendruomenės Literatūros premiją skirs už 1981 ir 1982 metais išleistus lituanistinės tematikos humanitarinio turinio mokslo veikalus arba eseistinių straipsnių rinkinius.

1. Premijos siekti gali ir nespausdinti veikalai, rankraščiai, nesvarbu, kada parašyti.

2. Premijai bus priimami ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba parašyti veikalai.

3. Paskutinė data veikalams įteikti — 1982 m. gruodžio 31 diena.

4. Pageidautina, kad rankraščiniai veikalai būtų parašyti mašinėle. Tačiau bus priimami ir lengvai išskaitomi ranka rašyti veikalai.

5. Kiekvieno rankraščio pakanka atsiųsti po vieną nuorašą, bet kiekvieno spausdinto veikalui siunčiama po penkias knygas. Jas, jei norės, pasilikis vertinimo komisijos nariai. Visi rankraščiai bus grąžinami jų autoriams.

6. Apie gautas siuntas bus pranešta siuntėjams. Už paštuose užkliuvusias ar dingusias siuntas Kultūros taryba neatsako. Jų ieškojimu rūpinasi patys siuntėjai.

7. Prie kiekvieno veikalui pridedamas lydraštis su autoriaus pavarde, adresu ir telefono numeriu. Premijos siekti gali viso pasaulio lietuvių išeivijos kūrėjai.

8. Vertinimo komisija bus paskelbta vėliau.

Pastaba. Lietuvių Bendruomenės literatūros premija už grožinę kūrybą bus teikiama 1983 m. už 1982 ir 1983 metais spausdintus veikalus arba už betkada parašytus rankraščius.

1983 metų mokslo premijos siekiančius veikalus siūsti Vertinimo komisijos pirmininko adresu: Dr. Kęstutis Keblys, 16349 Addison, Southfield, Mich., 48075, U.S.A.

JAV LB Kultūros taryba

NAUJI "ML" SKAITYTOJAI

Pedro ZUMAS	Cr.2.300,00
Pedro ZOLVIS	Cr.2.300,00
Irmã Aloiza MAZILIAUS-	
KAS	Cr.2.300,00
Irmã XAVIER	Cr.2.300,00
Boleslovas ŽIEDAS	Cr.2.300,00
Roberto JABLONSKAS	Cr.2.300,00

JAUNIMO SUSIRINKIMAS

Kaip visi šeštadieniai, taip ir paskutinis (rugs. 11 d.) buvo pilnas repeticijų, pasirodymų ir susirinkimų. Jaunimui sunku tuo pačiu laiku viską atlikti.

Į BLJSąjungos šauktą susirinkimą atėjo gal tik desėtkas dalyvių. Alfonsas D. Petraitis kalbėjo apie dvikalbiškumo problemą pristatydamas įdomias statistikas apie Brazilijos gyventojų sudėtį ir imigrantų skaičius bei atvykimo laikotarpį. Prieš 100 metų imigrantų buvo beveik 10% visų gyventojų o dabar imigruoja tik nepilnai 1%. Lietuvių dabar turėtų būti apie 120.000, tai yra kad 1.000 brazilų yra vienas lietuvių kilmės. Po paskaitos sekė diskusijos ypačingai apie p. Petraičio pastatytą klausimą: "ar lietuvių kalba yra reikalinga lietuviškumui išlaikyti?". Susirinkimo dalyvių buvo pasiūlyta ML priede "MES" atidaryti rubriką šiuo klausimu. Susirinkime dalyvavo BLB-nės pirmininkas Jonas Tatarūnas ir kun. Petras Rukšys.

SKAITYTOJAI RAŠO...

Springfield, 1982 m. rugp. mėn. 31 d.

"Mūsų Lietuva"

Gerb.:

Sveikinimai tėvams saleziečiams, "Mūsų Lietuvai" ir visiems laikraščio darbuotojams.

Mūsų buvojimo laikas Amerikoje jau eina prie pabaigos. Grįžimas į São Paulo numatomas šių metų rugsėjo mėn. pabaigoje.

Turėjome nesklandumų ir bėdų su grįžimui atgal bilietais, nes kompanijai "Braniff" bankrotavus, reikėjo antrą kartą pirkti tuos pačius bilietus. Mūsų bilietai, pirkti São Paulyje, neteko vertės. Yra pamoka ir perspėjimas visiems. Atsargiai su Amerikos lėktuvų kompanijomis. Amerikonams tokių bėdų nėra, nes jie pirksdami bilietus Amerikoje, yra apsaugoti įstatymu. Mes, pirksdami bilietus Brazilijoje, neturime nei Amerikos nei Brazilijos įstatymų apsaugos.

Algirdas Idika

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvass de todos os tipos. para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

MŪSŲ ŽINIOS

KULTŪRINGAS PAGERBIMAS

Jau 14 metų kaip man tenka dirbti Baltiečių Komitete, susitinkant su latvių ir estų kolonijos atstovais ir nekartą dalyvauti jų šventėse ir šiaip įvairiuose įvykiuose, iš kurių galima pasimokinti, pamatant ir jų papročius, jų tradicijas ir taip pat padaryti išvadas apie jų kultūringumą. Man gyvenant dar Lietuvoje, jaunystės laikais, dar gimnazijoje teko mokintis ir draugauti su latviais; ir vėliau, būnant kariuomenėje, teko ne kartą dalyvauti latvių šventėse ir su jais susitikti pas mus, ypač su latvių karininkais. Ir visuomet pasilikau nuomonės, kad latviai dar prieš nepriklausomybės atgavimą, gyvendami vokiečių baronų įtakoje, paveldėjo iš jų gana aukštos kultūros laipsnį. Ne taip kaip mes įtakoje lenkų bajorų paveldėjome tik vergijos laikų karčius prisiminimus ir kurie pasitarnavo kaip graboriai ir mūsų nepriklausomybės praradime.

Štai vienas kultūringumo atgarsių São Paulo latvių kolonijoje. Nors jų kolonija nie neskaitytina, bet ne kiekybėje dalykas. Dabartinio Baltiečių Pirmininko pakviestas, aš dalyvavau su viem lietuvaiteis: Marcia Pavilionyte ir Priscila Juzėnas Gercov, tautiniais gražiais rūbais pasipuošusios atstovavo mūsų kolonijai. Latviai, kaip žinoma, 80% yra liuteronų tikėjimo, bet São Paulo, latvių kolonijoje jie turi vieną labai garbingą ir nusipelnusį katalikų dvasiškį, Tėvą Jėzuitą Stanislav Ladasāns. Jis yra gimęs Latvijoje, yra Latvijos pilietis ir vienas iš žymiausių Katalikų Filosofijos Profesorių. Šiuo metu jis yra "Presidente da Associação dos Filósofos Católicos" ir Friburgo mieste, Rio de Janeiro valstijos Filosofijos Fakulteto profesorius. Jis yra parašęs apie 30 mokslinių darbų, iš jų du jau atspausdinti: 1) CRIATIVIDADE FILOSOFICO-CRISTĀ, HOJE ir 2) GNOSIOLOGIA PLURIDIMENSIONAL.

Kadangi š.m. rugpiūčio mėn. 12 d. jam sukako 70 metų amžiaus, tai latvių kolonija tinkamai pagerbė tą garbingą Katalikų profesorių ir mokslininką Jėzuitą Stanislav Ladasāns, neatsižvelgiant į tikėjimo skirtumą. Be to, latvių kolonijoje didžioji dalis yra fanatikai

A. A. JURGIUI GOLSKIUI

mirus, broliui Antanui Golskiui – Lietuvių Sąjungos-Alianča nariui - gimėms, artimiesiems ir draugams, liūdesio valandoje, reiškia gilią užuojautą

Lietuvių Sąjungos - Alianča
VALDYBA

Po lietuviškų pamaldų Žolinės šventėje, šv. Kazimiero parapijoje. Mišias laikė t. Jonas Kidykas, SJ. ir paskui nufotografavo dalį paraniečių.

baptistai, visgi ir jie sutiko dalyvauti jo pagerbime ir visose katalikų apeigose.

Tai štai kur glūdi mūsų kaimynų latvių kultūringumas. Iš jų mes turime daug ko pasimokyti, ypač mūsų kolonijos "baptistai", kurių pasielgimas su Tėvais Jėzuitais pasiliks kaip juodžiausia dėmė mūsų kolonijos istorijoje.

Laike šv. Mišių, pirmąją dalį Švento Rašto skaitė latvių pastorius Dr. J. Mekss, o antrąją dalį skaitė baptistų vadovas kapit. J. Pantuška. Mišios buvo laikomos Patio do Colégio, Padre José de Anchieta bažnytelėje. Per mišias visi kartu sugiedojo tautinį latvių himną ir užsibaigus liturginei daliai, buvo trumpi sveikinimai. Po to visi buvė pakviesti pietums į "Joquei Clube" Pinheiros rajone. Pietus apmokėjo latvių industrialai. Tai nebuvo jokių rinkliavų bei suneštinių. Tai taip pat kultūringas pavyzdys latvių kolonijos ir solidarumo atžvilgiu.

Kapit. J. Čiuvinas

LITERATŪROS BŪRELIO

pobūvis įvyks š.m. rugsėjo m. 25 d. 19 val. H. ir A. Mošinskių bute, Rua Prof. João Arruda 176, apt. 12, Perdizes.

Kviečiami visi kurie atliko poeto Maironio minėjimo programą.

H. Mošinskienė

AUKOJO "MŪSŲ LIETUVAI"

ANGELA JOTEIKAITĖ aukojo ML-vai Cr. 1.000,00 kaip priedą prie prenumeratos, kadangi nuo rugsėjo mėnesio pašto išlaidos pabrango.

JONAS CHOROCIEJUS, dalyvavęs a.a. Jurgio Golskio 7-tos dienos mišiose ir Šiluvos šventėje paaukojo ML-vai Cr. 10.000,00 ir užsisakė laikraštį.

Aukotojams širdingai dėkojame.

Užsimokėkite ML prenumeratą laiške pasiųsdami čekį "Francesco Gavenas" arba "Petras Ruksys" vardu.

"DAINUOJAM LIETUVA"

NAUJA

Lietuviškų liaudies dainų juostelė – Kasetė jausmingai įdainuota Edmundo Kuodžio ir Jono Girijoto liaudies instrumentams palydinti.

Gaunama V. Zelinos ir Šv. Kazimiero parapijose.

Graži dovana kiekvienai progai.

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventário, Despejo, etc. COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4º and. s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

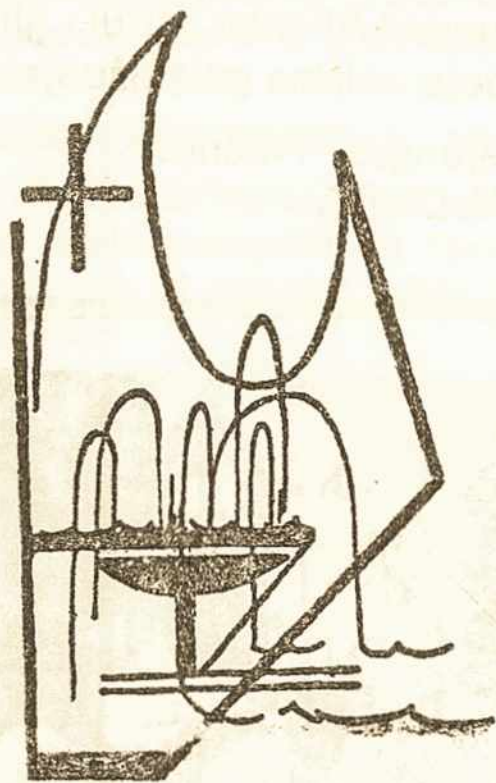
Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

K L A B A M A L I E T U V I Š K A I

MŪSŲ ŽINIOS

KOPLYČIOS PAŠVENTINIMAS LITUANIKOJE

Rugsėjo mėnesio 26 dieną. Autobusai iš V. Zelinos išeis 7 val. 30 min., 10 val. Šv. Mišios ir koplyčios pašventinimas, 12 val. Pietūs, 16 val. kava, 17 grįžimas atgal.

Visi São Paulo lietuviai prašomi šią dieną paskirti šiam neeiliniam įvykiui. Visi kurie dar neprisidėjo prie koplyčios statybos, prašomi prisidėti prie jos užbaigimo savo auka.

Norintieji vykti autobusais, prašome rezervuoti vietą iš anksto. Rezervuoti galima abiejose Klebonijose ir pas p. A. Rudį (Tel. 216-7880).

Pietums pakvietimų galima gauti klebonijose, pas Šv. Juozapo Bendruomenės Valdybos narius, p. Rudį ir kitus platintojus.

Norintieji, galės išimti gydytojo liūdijimą naudotis baseinu Litanikoje Šventės dieną, nuo 11 iki 12 val. Liūdijimo kaina tūkstantis kruzeirų.

AUKOS LITUANIKOS KOPLYČIAI

Viktoras Sprindys	1.000,00 (antrą kartą)
V.B.	2.000,00
Liudas Bendoraitis	15.000,00
V. Vosylis	2.000,00
Ronaldo do Patrocínio	16.500,00
Angelika Trūbienė	5.000,00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojam. Prašome ir kitus prisidėti, kurie dar neturėjo progos.

• Esame didingos istorijos tauta ne tik laimėjimais, bet ir pralaimėjimais — ne tik Žalgiriu, bet ir Kražiais.
DR. J. GIRNIUS

Mirus

A.A. JURGIUI GOLSKIUI,

brolišką užuojautą reiškiu jo broliui Antanui — ir kartu liūdžiu.

Kazimieras Bacevičius

GARBES LEIDEJA.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ DRAUGIJA

Draugijos valdybai ir visoms narėms reiškiamė gilią padėką ir linkime sėkmingo ir Dievo palaiminto darbo.

Administracija

MOKINKIMĖS DAINOS MENO

Lietuvių Sąjungos Alianča Valdyba nutarė, šalia labdaros ir švietimo apimties užmojų, savo veikimo sritį praplėsti, suteikiant vieną stipendiją asmeniui, turinčiam talentą ir norą mokytis dainos meno (dainuoti). Piniginė pašalpa bus mokama sutartą mokslinimosi laiką. Kandidatuotis gali lietuviai bei lietuvių kilmės abiejų lyčių jaunuoliai nuo 18 iki 25 metų amžiaus. Kandidatai turi kreiptis pas Kazimierą Ambrozevičių raštu, Sąjungos Alianča adresu, Rua Lituânia, 67 — São Paulo — 03184, su trumpa savo autobiografija.

VALDYBA

ŠILINĖS ŠVENTĖ

Pagarba Dievo Motinai apsiėiškusiai Šiluvoj ir Tautos Dienos šventė sukviėtė daug tautiečių į Šilinės atleidus šv. Kazimiero parapijoj rugsėjo 12 dieną.

Išsivystė graži procesija iš šv. Kazimiero koplyčios į salę, progai pavirtusią jaukia bažnyčia, kur vyko pamaldos su Marijos statulos vainikavimu, paskui jaukus subuvimas.

Platesnis aprašymas tilps sekančiam ML numery (dalyvavusieji yra prašomi savo įspūdžiais pasidalinti ir su savaitraščio skaitytojais).

NEBUS PAMALDŲ

Rugsėjo 26 liėuviškų pamaldų V. Zelinoje nebus. Viši esame kviečiami į LITUANIKĄ naujos koplyčios pašventinimo iškilimėms.

NAUJŲ PRENUMERATŲ KONKURSO REZULTATAS

Pasibaigus 1 rugsėjo PLB-nės naujų prenumeratų konkursas-vajus Pietų Amerikos laikraščiams ir žurnalams, kurio mecenatas yra kun. Dr. Juozas Prunskis (U.S.A.), skelbiu konkurso rezultatą Brazilijoje, kuris yra sekantis:

Iš viso naujų "Mūsų Lietuvos" prenumeratų buvo surinkta 47, kurias surinko sekantys konkurentai: —

1 - Kun. Petras Urbaitis	13
2 - Irena Martinaitis	8
3 - Klaudijus Butkus	8
4 - Janete Zizas	5
5 - Jonas Jakatoviski ir Antanas Baltušis, po 1	2
Asmeniškai prenumeratai	11

Iš viso 47

Dabar tenka sužinoti kiek naujų prenumeratų buvo surinkta kitiems Pietų Amerikos laikraščiams ir žurnalams. PLB-nės Valdyba paskelbs konkurso laimėtojus iki gruodžio 1 d.

Jonas Tatarūnas
BLB-nės Valdybos Pirmininkas

MAIRONIO MINĖJIMAS

Didžiojo Lietuvos poeto, tautos dainiaus MAIRONIO 50 m. mirties ir 120 metų jo gimimo sukaktuvių viešas minėjimas įvyks š.m. rugsėjo mėn. (setembro) 19 d. 14 — 17 val. S. Paulo miesto centre, Biblioteca Municipal, Mario de Andrade auditorijoje, rua da Consolação, 94, I aukšte.

Programą atliks jaunosios kartos talentai liėuvių ir portugalų kalba. Minėjimą ruošia Brazilijos Lietuvių Bendruomenė, bendradarbiaujant Literatūros Būreliui ir Lietuvių Jaunimo Sąjungai Brazilijoje.

Dainuos "Volungės" choras vad. K.G. Valavičiūtės.

Įėjimas laisvas.

Rengėjai

